

Verboden door Jehova?

Beste ethicus,

De ouders van een van onze cliënten zijn Jehova's getuigen. Ook deze cliënt wil leven volgens de regels van dat geloof. Dat betekent onder meer dat hij geen christelijke feestdagen, verjaardagen en Sinterklaas viert. Als iemand op een verjaardag trakteert, bedankt hij. Op Sinterklaasavond blijft hij in zijn appartement. Van zijn ouders mag hij wel naar de vrijetijdsbesteding, maar hij mag daar niet omgaan met meisjes die geen Jehova's getuige zijn. De ouders verwachten van ons dat wij daarop letten. Maar wij merken dat het de cliënt moeite kost om zich aan de regels te houden. Hij ziet dat anderen leuke dingen doen als ze daar zin in hebben. Vorig jaar met Sinterklaas had iemand toch een cadeautje voor hem. Hij was daar aanvankelijk heel blij mee, maar later had hij er moeite mee. Zijn ouders riepen hem ter verantwoording en hij moest zelfs schuld bekennen in de Koninkrijkszaal (de ruimte waarin Jehova's getuigen hun diensten vieren).

Een maand geleden kregen wij bericht over een nieuwe sportclub in de buurt, waaraan de cliënt graag wilde meedoen. Maar nadat hij het weekend thuis was geweest, had hij opeens geen zin meer. Wij hebben sterk de indruk dat hem teveel ontzegd wordt, maar hoe kaarten we dat aan?

Geacht team,

Eigenlijk is de eerste zin van uw brief tekenend voor uw kijk op 'het probleem'. *De ouders zijn Jehova's getuigen.* Omdat het gaat om een meerderjarige cliënt had u de brief namelijk ook kunnen openen met: *Een van onze cliënten is een Jehova's getuige.* Dat spoort met wat u daarna zegt: 'Ook de cliënt wil leven volgens de regels van dat geloof.'

Maar u bent bezorgd over deze cliënt. U vraagt zich af of hij niet te zeer door zijn ouders gedomineerd wordt, en u maakt zich zorgen over zijn kwaliteit van leven. Op beide punten bent u niet helemaal gerust, en terecht: als klopt wat u schrijft, wordt uw cliënt vanuit 'thuis' regelmatig teruggefloten.

De vraag is of de situatie ernstig genoeg is om actie te ondernemen. Om te beginnen is er geen sprake van bijvoorbeeld mishandeling. In Nederland neemt het besef toe dat hulpverleners soms de plicht hebben om mishandeling te melden, ondanks de vertrouwensrelatie die ook een groot goed is. Ook zou de situatie heel anders zijn wanneer uw cliënt een bloedtransfusie nodig zou hebben om te kunnen (over)leven,

terwijl die door de ouders wordt geweigerd. Maar de zaken waaronder uw cliënt 'te lijden heeft,' vallen niet in die ernstige categorieën. Daar komt nog bij: dit gezin is bepaald niet het enige waarin sprake is van complexe beïnvloedingsrelaties. Ook volwassen kinderen zonder verstandelijke beperking laten hun oren hangen naar wat hun ouders vinden van hun godsdienst, beroepskeuze, partnerkeuze of manier van kleden.

Elke lezer van Klik kan een probleem voorleggen aan Theo Boer, via de redactie: klik@mbp.nl, of redactie Klik, postbus 8632, 3009 AP Rotterdam.

In het kader van normalisering van de hulp aan mensen met een verstandelijke beperking moeten we voor lief nemen dat die dingen ook bij ons voorkomen.

Terecht zult u dan tegenwerpen dat uw cliënt niet voor niets een hulpverleningsrelatie met u heeft. Hij en zijn ouders verwachten dat u hem helpt zelfstandig te leven. *Bad, bed en brood* is te mager in de zorg: het gaat er ook om, iemand te helpen in zijn

eigen leven de regie te voeren. Daar hoort bij dat iemand leert om voor zichzelf op te komen, en te staan voor de waarden die hij belangrijk vindt.

Betekent dit dat u deze cliënt moet stimuleren om de confrontatie met het thuisfront te zoeken? Ik betwijfel het. Hoe prettig en intensief uw relatie met deze cliënt ook is, *jullie*, teamleden, zijn maar voorbijgangers in zijn leven, de familie blijft. Respect voor autonomie betekent ook respect voor iemands netwerk. Bovendien is deze cliënt een Jehova's getuige. Dat kan voor u onbegrijpelijk zijn en voor hemzelf lastig, maar de vrijheid van godsdienst vraagt erom dat iemand mag leven volgens zijn eigen overtuigingen, zolang hij de rechten van anderen maar niet onevenredig schendt. Niet meesporten met anderen, geen omgang hebben met bepaalde vrouwen: daarmee schendt hij geen rechten van anderen; hij ziet alleen af van een recht dat hij zelf heeft.

Bent u er zeker van dat deze cliënt 'met overtuiging' Jehova's getuige is? Dan betekenen *respect voor zijn welbevinden* en *respect voor autonomie* dat u hem zo min mogelijk blootstelt aan de verleidingen van feestjes en sportclubs. We raden u aan om een open gesprek te voeren met hem en zijn ouders, waarin u alle zaken nog eens langsgaat die hem in een gewetensconflict zouden kunnen brengen.

• Theo Boer

Agenda

5 februari, training Samen **misbruik** de baas. Voor hulpverleners in de zorg voor mensen met een verstandelijke handicap. In Utrecht. Movisie, telefoon 030-7892256, www.movisie.nl.

6 februari, congres Doorbreek de **dilemma's** (in de samenwerking tussen disciplines, binnen een team of in de omgang met patiënten, bewoners of hun familie). In Driebergen. Landelijk expertisecentrum verpleging en verzorging, telefoon 030-2919031, www.levv.nl.

20 februari, studiedag **Seksuele logische hulpvraagverduidelijking** bij mensen met een verstandelijke beperking. In Velp. Bosch & Suykerbuyk, telefoon 06-53205523, www.bosch-suykerbuyk.nl.

28 februari, themadag **Zorg en overzorg**, waar ligt het midden. Voor ouders en begeleiders. In Baarn. Stichting de Vrije mare, telefoon 050-8502835, email Lenie.belt@home.nl.

Carnaval

13 februari, **Slaatjesbal**, carnavalsfeest voor mensen met een verstandelijke beperking. In Eindhoven. Informatie Kansplus, telefoon 030-2363744, www.kansplus-philadelphiasupport.nl.

Dit is een selectie uit de agenda-berichten voor komende maand. Veel meer aankondigingen staan in de Agenda op onze website:

www.klik.org